

Przeciwwskazania bezwzględne

Obejmują te stany chorobowe, które ze względów klinicznych lub epidemiologicznych nie mogą być w ogóle poddane leczeniu uzdrowiskowemu, niezależnie od rodzaju uzdrowiska i typu zakładu leczniczego czy formy leczenia uzdrowiskowego. Należą do nich wszystkie choroby wymagające leczenia zachowawczego lub operacyjnego na oddziałach specjalistycznych szpitali lub innych zakładach lecznictwa zamkniętego w miejscu zamieszkania chorego. Obejmują również ciężki stan ogólny i znaczny stopień upośledzenia sprawności organizmu (zniedołożnienie, całkowite unieruchomienie, niezdolność do samoobsługi).

Przeciwwskazania bezwzględne obejmują również stan po operacyjnym lub zachowawczym leczeniu niektórych chorób, np. choroba nowotworowa w okresie do 5 lat po leczeniu operacyjnym, sztuczny odbył, niegojące się rany, przetoki.

Przy kwalifikowaniu chorych w wieku podeszłym i starczym należy brać pod uwagę wiek biologiczny (ogólną sprawność organizmu i wydolność poszczególnych narządów), a nie tylko wiek metrykalny. Z reguły, jeśli uzna się za celowe zakwalifikowanie do leczenia uzdrowiskowego osoby w wieku podeszłym lub starczym, to należy ją kierować do uzdrowiska położonego najbliżej miejsca zamieszkania.

Przy zakwalifikowaniu na leczenie uzdrowiskowe należy pamiętać, że przeciwwskazania dotyczą zarówno choroby podstawowej, jak i chorób współistniejących.

Bezwzględne przeciwwskazania ogólne

- choroby o ostrym przebiegu, np. ostre choroby zapalne, zawał mięśnia sercowego
- choroby ze wskazaniami do zabiegów chirurgicznych, np. kamica nerkowa, kamica pęcherzyka żółciowego
- żółtaczka niezależnie od przyczyny
- ogniska zakaźne, szczególnie ropne: zapalenie migdałków, zakażenia okołozębowe, próchnica zębów itp.
- niewydolność krążenia, oddychania, nerek, wątroby
- tętniak aorty lub tętnic
- pełnoobjawowe postacie nadczynności i niedoczynności tarczycy, niewydolność kory nadnerczy wymagające systematycznej farmakoterapii w warunkach szpitalnych lub kwalifikujące się do zabiegu chirurgicznego
- cukrzyca w okresie kwasicy lub z daleko posuniętymi zmianami naczyniowymi oraz z ciężkimi powikłaniami cukrzycy

- nowotwory łagodne
- nowotwory złośliwe, w tym również przypadki leczone operacyjnie przed upływem 5-letniej obserwacji
- stany przednowotworowe
- skazy krwotoczne ciężkiego stopnia
- przepuklina ze skłonnością do uwięźnięcia
- pęcherzyce
- choroby psychiczne; psychonerwice, nerwice z natręctwami i lękami sytuacyjnymi uciążliwe dla otoczenia; starcze zmiany charakterologiczne; niedorozwój umysłowy; otępienie
- padaczka z napadami mimo systematycznego leczenia
- alkoholizm i narkomania
- ciąża i okres karmienia
- wyniszczające choroby układu
- przerost gruczołu krokowego z koniecznością cewnikowania pęcherza moczowego
- zniedołężnienie, całkowite unieruchomienie, niezdolność do samoobsługi
- nietrzymanie moczu, kału, sztuczny odbyt, owrzodzenia podudzi, przetoki
- ciężki stan ogólny, niezdolność do transportu, konieczność leczenia szpitalnego
- przeciwwskazania kardiologiczne (szczegóły w dalszej części)

Szczegółowe przeciwwskazania kardiologiczne

- migotanie przedsionków wikłające wadę mitralną serca lub kardiomiopatię pierwotną oraz każde migotanie przedsionków z powikłaniami zakrzepowo-zatorowymi w wywiadzie; w innych przypadkach migotania przedsionków do wniosku należy dołączyć opinię kardiologa, który nie stwierdza przeciwwskazań do leczenia uzdrowiskowego
- liczne skurcze przedwczesne ponad 5/min
- blok pęczka Hisa niezupełny
- bloki przedsionkowo-komorowe II i III stopnia
- zespół „chorego węzła zatokowego”
- ciśnienie skurczowe ponad 190 mm Hg i rozkurczowe ponad 110 mm Hg
- nadciśnienie złośliwe
- powikłania zakrzepowo-zatorowe
- kardiomiopatia
- częstoskurcz napadowy komorowy
- IV stopień wydolności fizycznej wg NYHA

Przeciwwskazania do wczesnej rehabilitacji uzdrowiskowej po zawale mięśnia sercowego

- jawna niewydolność krążenia
- szybko nasilająca się dławica piersiowa
- znaczne powiększenie serca
- tętniak serca
- tętniak rozwarstwiający
- dysfunkcja mięśni brodawkowatych
- blok przedsionkowo-komorowy II i III stopnia
- blok trójprzeczkiowy niezupełny
- zwężenie aorty znacznego stopnia
- utrwalone lub przemijające migotanie przedsionków
- trudne do opanowania lub o dużej częstotliwości nadkomorowe zaburzenia rytmu
- nawracające lub częste ektopowe pobudzenia komorowe
- przebyty w czasie zawału zator w krążeniu dużym lub płucnym
- świeże lub niedawno przebyte zakrzepowe zapalenie żył
- ciężkie nadciśnienie tętnicze lub płucne
- niewyrównane choroby metaboliczne — cukrzyca, nadczynność tarczycy, obrzęk śluzowaty
- pojawienie się dolegliwości dławicowych i zaburzeń rytmu przy niewielkim obciążeniu ergometrycznym (25–50 W)
- wiek powyżej 65 lat (należy indywidualnie ocenić ryzyko i korzyści rehabilitacji)

Przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego ze względów epidemiologicznych

- ostre choroby zakaźne — do zakończenia izolacji i całkowitego wyzdrowienia
- przewlekłe choroby zakaźne i nosicielstwo chorób zakaźnych, w tym gruźlica płuc i innych narządów oraz choroby przenoszone drogą płciową
- choroby pasożytnicze w przypadku pasożytów przenoszonych z człowieka na człowieka

Przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego w chorobach naczyń obwodowych

- wskazania do leczenia chirurgicznego
- IV stadium choroby wg Fontaine'a

Względne kliniczne przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego

Obejmują nieodpowiedni profil leczniczy wybranego uzdrowiska oraz niewłaściwy z punktu widzenia etiopatogenezy choroby okres kuracji uzdrowiskowej, np. dla alergii pyłkowej okres kwitnienia roślin. Decyzję o kwalifikacji w takich przypadkach podejmuje lekarz kwalifikujący, uwzględniając korzyści i ryzyka terapii uzdrowiskowej.